

BRAŇME ČESKOU VĚDU!

V posledních dnech vyšlo najevo, že **politické strany vládní koalice se chystají drasticky omezit samosprávu českých veřejných výzkumných institucí** (v. v. i.), tedy ústavů Akademie věd České republiky a řady dalších veřejných výzkumných institucí. Akutně hrozí, že veřejné výzkumné instituce utrpí nekompetentními zásahy svých zřizovatelů, mohly by být snadno **zpolitizovány a některé z nich zlikvidovány**. Veřejné výzkumné instituce, které jsou společně s vysokými školami základem pro mezinárodně konkurenceschopné hospodářství České republiky i pro vzdělávání a společenskou stabilitu, mají být nyní fatálně oslabeny a ohroženy likvidací!

Co přesně hrozí?

Podle důvěryhodných informací, uniklých z Úřadu ministryně pro vědu, výzkum a inovace a zveřejněných spolkem Věda žije! (bit.ly/návrh), **má být ve druhém čtení návrhu tzv. konsolidačního balíčku v Poslanecké sněmovně navržena a schválena jako součást tohoto balíčku nově a překvapivě i novela zákona o veřejných výzkumných institucích (zákon č. 341/2005 Sb.)** obsahující rozsáhlou a dramatickou změnu právního postavení vědy a výzkumu v České republice.

Kritizovaný návrh má být Poslanecké sněmovně předložen jako poslanecký pozměňovací návrh, tzv. přílepek, nestandardně připojený k návrhu zákona, se kterým obsahově nesouvisí. Znamená to změnu zákona bez předchozí společenské a odborné debaty, **bez standardního připomínkového řízení**. Přílepek tohoto druhu představuje skandální **obcházení řádné zákonodárné procedury** – akt mocenské zvrůle, popření právního státu a nečestné jednání.

Změny navržené v připravovaném přílepku **by vedly k drastickému omezení samosprávy veřejných výzkumných institucí a nepřiměřeně by posílily jejich zřizovatele. Zřizovatel by mohl proti vůli Rady pracoviště nebo Dozorčí rady mj. odvolat a jmenovat ředitele instituce. Rada pracoviště má být připravena také o právo schvalovat rozpočet instituce a schvalovat její výroční zprávy.** Hrozilo by **zpolitizování** veřejných výzkumných institucí, ať již ve snaze **ovlivňovat směr a výsledky výzkumné činnosti** nebo ve snaze zajistit některým osobám politickou trafikou, např. na rezortních veřejných výzkumných institucích. Neméně hrozí **odborně nekompetentní zasahování do výzkumné činnosti ze strany zřizovatelů**. (Varovnou ukázkou takových přístupů je Ústav pro studium totalitních režimů, který právě veřejnou výzkumnou institucí není a akademickou samosprávu postrádá).

Změny v přílepku by zřizovateli umožnily instituci snadno zrušit nebo sloučit s jinou institucí, či z ní vyvést majetek jinam (mnohé veřejné výzkumné instituce přitom spravují majetky obrovské hodnoty – budovy, pozemky, přístroje, práva z duševního vlastnictví – utvářené po dlouhá desetiletí a využívané k výzkumné činnosti i k jejímu spolufinancování).

Vedle toho má dojít k dalším zásahům, jako **snížení zdrojů sociálního fondu na polovinu, a navíc k nucenému odklonění části prostředků ze sociálního fondu do soukromého**

penzijního spoření, bez ohledu na vůli zaměstnanců a na skutečnost, že penzijní reforma je teprve plánována (bez bližších informací o její podobě). Fakticky se tím sociální fond **redukuje na čtvrtinu současného stavu!** Tímto zásahem by byly **znehodnoceny existující kolektivní smlouvy a poškozeni zaměstnanci výzkumných institucí.**

Veřejné výzkumné instituce již dnes podléhají kontrole ze strany svých zřizovatelů, což zaručuje hospodárné a účelné hospodaření se svěřenými prostředky. Zřizovatel například **schvaluje dlouhodobou koncepci instituce, jmenuje všechny členy dozorčí rady a rozhoduje o velikosti rozpočtu instituce.**

Pokládáme za **nepřijatelné**, aby se rozsáhlé změny tak závažného zákona, jakým zákon o veřejných výzkumných institucích je, prosazovaly přílepkem ve druhém čtení jiného, obsahově nesouvisejícího zákona. Je třeba **bezpodmínečně trvat** na předcházející veřejné diskusi, na řádném projednání návrhu, na důkladném připomínkovém řízení, které by zohlednilo pozitivní i negativní zkušenosti s aplikací zákona v průběhu předchozích let. Zejména by měla být citlivě nastavena rovnováha mezi autonomií výzkumné instituce a ovlivňováním ze strany jejího zřizovatele. Tyto požadavky však stávající návrh rozhodně nespĺňuje.

Připravovatelé přílepku se tak zřejmě snaží **zlikvidovat** dlouhodobě existující, vyvážený **model řízení veřejných výzkumných institucí a nahradit ho konstruktem, který účelově posiluje roli zřizovatele.** Domníváme se, že tato změna kvalitě veřejných výzkumných institucí **nemůže prospět**, ale naopak **nekompetentní zásahy zřizovatelů** (např. ministerstev) povedou ke **snížení kvality prováděného výzkumu, nebo dokonce k celkovému rozkladu těchto institucí.** **Zásadní omezení akademické samosprávy veřejných výzkumných institucí,** stejně jako **způsob jeho prosazování** (obejití standardní zákonodárné procedury) považujeme za skandální a nepřijatelné. Lze se nadto setkat s obavami, že pokud bude výrazně omezena samospráva veřejných výzkumných institucí, mohly by následující kroky vést k obdobné snaze omezit rovněž samosprávu veřejných vysokých škol.

DEJTE NAJEVO SVŮJ NESOUHLAS S BEZPRECEDENTNÍM ÚTOKEM NA ČESKOU VĚDU!

PŘIPOJTE SVŮJ PODPIS NA PETICI branmeceskouvedu.cz .

SDÍLEJTE CO NEJŠÍŘEJI ODKAZ NA TUTO PETICI

ŘEKNĚTE O TÉTO HROZBĚ PRO ČESKOU VĚDU A VÝZKUM LIDEM OKOLO SEBE. VYSVĚTLETE JIM, PROČ JE DŮLEŽITÁ AKADEMICKÁ SAMOSPRÁVA A ŽE VĚDA A VÝZKUM VÝRAZNĚ PŘISPÍVAJÍ HOSPODÁŘSKÉ PROSPERITĚ.